

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 169-400, 350-000

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ő l d i h i r e k

1963. március 4.

bb 1. fontos változás a pedagógusok rendkívüli előléptetésénél

i vt/gk vm sr

1963. március 4.

Évenként az oktatásügyi dolgozók csaknem egyötödének bére emelkedik a rendkívüli feljebbsorolással. Ezt a béremelést a tanítók és tanárok eddig a pedagógusnap alkalmával kaphatták meg, ami bizonyos hátránnyal járt számukra, mert több hónapi, már emelt munkabérről voltak kénytelenek lemondani.

A pedagógusok szakszervezete, hogy ezt a hátrányos helyzetet megszüntesse, javasolta, hogy - hasonlóan a többi oktatásügyi dolgozóhoz - a pedagógusok is évenként január elsejétől részesüljenek rendkívüli előléptetésben. A művelődésügyi minisztérium a szakszervezet javaslatát elfogadta és úgy intézkedett, hogy a pedagógusok rendkívüli feljebbsorolását ez évtől már január elsejei hatállyal kell végrehajtani. Az erről szóló okiratot az érdekeltek legkésőbb március 31-ig megkapják. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a magasabb korcsoportba sorolt oktatásügyi dolgozók felemelt munkabéruket januártól visszamenőleg megkapják.

A pedagógusok szakszervezetének illetékes osztályán elmondották, hogy a rendkívüli feljebbsorolás lehetőséget biztosít a kiváló munkát végzők kiemelt bérezésére, az átlagon felüli, kiemelkedő oktató-nevelő tevékenység anyagi megbecsülésére, az érvényes rendelkezések módját adnak két korcsoporttal történő előléptetésre is.
/mti/

bb 2. irodalmi estek az egyetemi színpadon

i lv/tm vm sr

1963. március 4.

Az egyetemi színpadon március 13-án Fodor András és Szécsi Margit költő, valamint Moldová György író műveiből rendeznek irodalmi estet. A műsorban közreműködik Bitskey Tibor, és Jancsó Adrienne.
/folyt.köv./

pe

- 1 -

le

/bb 2. irodalmi.....1.folyt./vm

március 23-án a kortárs szerkesztősége és az egyetemi színpad együttesen rendez irodalmi estet. a műsorban galambos lajos, gobbi hilda, illyés gyula, rónay györgy, simon istván, váci mihály és veres péter műveiből olvasnak fel. baráth lajost és végő antalt juhász mária, a kortárs munkatársa mutatja be. közreműködik csernus mariann, egressy istván, latinovits zoltán és surányi ibolya.

március 31-én sütő irén, a jókai színház tagja a versmondás művészetét címmel tartja előadást. a műsorban külföldi és mai magyar költők versei szerepelnek. közreműködik mező lászló gondonkaművész./ mti/

- . -

bb 3. a dugattyú-és csapágyöntődében üzembehelyezték az ország első rudöntő automatáját

i sl/tr vm vg

1963. március 4.

a csepel autógyár dugattyú-és csapágyöntő gyáregységében az országban első ízben - automatizálták a fémrudak öntését. a napokban üzembe helyezték az osztrák gyártmányú öntőgépet, amelynek kezeléséhez mindössze egy ember szükséges. a 7 méter hosszú automata egyik oldalán betöltik a folyékony fémot és a másik oldalon kijön a kész rud. a berendezéshez gyorsforgácsu nylon körfürész is tartozik, amely a végtelen hosszúságban kifelé mozgó rudat a kellő méretre darabolja.

a rud vastagságát szabályozni lehet 30-tól 95 milliméterig, így a géppel a legváltozatosabb rendeltetésű öntvényeket el lehet készíteni. színesfém és szürkevas öntésére egyaránt alkalmas. az automatának igen nagy előnye, hogy az öntvény teljesen selejtmentes és a szokásos tápfejre sincs szükség, ami az anyag 25-30 százaléka a megtakarítást jelenti. a most lezajlott kísérleti öntések sikerrel jártak. az öntvényben hólyagosodást a leggondosabb elemzésekkel sem tudtak kimutatni. az anyag felülete pedig olyan sima, hogy feleslegessé válik az esztergálás. az automata segítségével napi egy műszakot alapul véve évente 600 tonna rudanyagot tudnak önteni, a műszakok számának növelésével ez a mennyiség két-háromszorosára emelhető. jelenleg kísérletképpen színes fémrudakat öntenek különféle perselyek gyártásához, az ipar- s mindenekelőtt az autó- és traktoripar - kívánságára azonban bármilyen rudanyagot elő tudnak állítani az említett mérethatárok között./mti/

- . -

- 2 -

bb 6. vadmeggyesek az erdei tisztásokon, kopár sziklákon

i so/gg vm ká

1963. március 4.

az erdőben vadontermő meggyfajtákat, így a csepleszmeggyet, a cigánymeggyet eddig csak a természet ajándékának tekintették. az erdészek megtűrték a vadontermő meggyeseket, mert ezeket nem támadták meg a rovarkártevők, s a fanyar gyümölcsöt begyűjtötték a környékbeli falvak lakói. a konzervipar növekvő igénye miatt az utóbbi években egyre megbecsültebb erdei növény lett a vadmeggy. a gyümölcslé készítésnél és más célra is keresett ez az erős festékanyagú és magas vitamintartalmú erdei gyümölcs. most a megtűrt növényből tervszerűen telepített növényé lép elő a vadmeggy, bekerül az erdőtelepítési és fásítási programokba. a megfigyelések szerint nemcsak az erdők szélén és a tisztásokon, hanem a vízmosásos helyeken és a kopár sziklákon is jól fejlődnek a meggyecsemetek és sarjak. ezeken a helyeken a következő években ipari meggyeseket alakítanak ki./mti/

- . -

bb 7. illetéktelen pénzt követeltek a bedolgozóktól - szabadságvesztésre ítélt ktsz vezetők

i bc/gg vm sr

1963. március 4.

a csat-és aprófém tömegcikk ktsz-nél több vezető a bedolgozó kisiparosoknak csak illetéktelen pénz ellenében volt hajlandó munkát adni: tíz-tizenöt-husz százalékot is követeltek tőlük. orbán jános igazgató mellett a jogtalan jövedelemszerzésben nagy szerepet játszott kolb endre művezető és rudnai lászló műszaki vezető.

a központi kerületi bíróság kolb endrét két évi, orbán jánost egy évi, rudnai lászlót kilenc hónapi szabadságvesztésre, több társukat rövidebb tartamu felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte, egyben kötelezte őket a felvett 60.000 forint jogtalan vagyoni előny megfizetésére./mti/

- . -

bb 10. lukács ágnes festőművész alkotásaiból

i lv/tm vm

1963. március 4.

az eötvös loránd tudományegyetemen március 9-én kiállítást rendeznek./mti/

- . -

pe

- 3 -

bb 4. tíz új ismeretterjesztő kisfilm

t hi/gk/m/sr

1963. március 4.

a mokép ismeretterjesztő filmtára, illetve a megyei filmtárak tíz új ismeretterjesztő kisfilm kölcsönzését kezdték meg. mindenekelőtt az idegen tájakról, városokról, emberekről szóló kisfilmek számíthatnak nagy népszerűsége. a természet szépségeit tárja elénk például a „barangolás a kék uton”, című színes magyar keskenyfilm, amely a cserhát romantikus vidékeire és aggtelek európa-szerte híres cseppkőbarlangjaihoz kalauzolja el a nézőket. vadregényes tájékban bővelkedik az „ahol a rénszarvas fut”, című szovjet keskenyfilm is, amely egy nálunk alig ismert nép, a nyenyecék életéről, szokásairól, sajátos művészetéről szól. ugyancsak szovjet produkció a „pamír ormain”, című film is, amely az óriás kiterjedésű fennsík tájaira viszi el a nézőket, s az ott élő falusi emberek mindennapi életét ismerteti.

az építészeti stílusokról nyújt tájékoztatást és híres európai városok nevezetes épületeit mutatja be néhány ismeretterjesztő film. ilyen például a „ritmus és építészet”, című román produkció amely bukarest, kolozsvár, nagyvárad, galac, legújabb nagy építkezéseiről tudósít, bemutatja a román hegyi falvak és termelőszövetkezeti építkezések módszereit. a „szép vagy párizs”, francia keskenyfilm a 20-as évek párizsának életét idézi, bemutatja „európa fővárosának”, hírneves utcáit, tereit, megcsodált műemlékeit. /mti/

bb 5. hajtóvadászat a kóborkutyákra

vid/j/m/ká

1963. március 4.

borsod megye nagy- és kisvadas rezervátumaiban, a szokatlanul hideg télben csaknem félméteres hóval borított bükk és szendrő-környéki erdőkben, valamint a taktaközi részeken az utóbbi hetekben egyre nagyobb számban tüntek fel a kóborkutyák. széttépett vaddisznómalacok, megsebesített őzek, a tiszta menti részeken pedig pácán- és fogolytetemek tanuskodtak pusztításaikról.

a rezervátumokat gondozó erdő- és állami gazdaságok dolgozói, valamint a vadásztársaságok tagjai a további kártétel megakadályozására hajtóvadászatokat rendeztek a kóborkutyákra. eddig 120 elvadult kutya került terítékre. /mti/

pe

- 4 -

le

bb 8. földlabdával együtt ültetik a 30 éves piramistölgyeket a gyulai vár környékén

vid/j/m/ká

1963. március 4.

a magyar alföld egyik legszebben parkosított városában, gyulán további erőfeszítéseket tesznek azért, hogy még több zöld növény, díszfa és nyíló virág tarkítsa a város utcáit, tereit, parkjait. a 15 fokos hideg ellenére most is serényen dolgoznak a kertészek: a vár környékén és a kastélykertben 30 éves, terbélyes piramistölgyeket, fenyőféléket, hársfákat és nyírfákat ültetnek el. a világhírű szarvasi arborétumból, a szabadkigyósi parkból és gyula környékéről földlabdával együtt szállítják az élő fákat, s a helyszínen emelődaruk segítségével rakják gödrökbe. a szakemberek véleménye szerint az élő fák átültetésére most a legalkalmasabb az idő. a gyulai vár környékére és a fürdő parkjába összesen négyszáz 25-30 éves nagy fát ültetnek el. ezenkívül a város parkjaiban, terein és utcáin a tavasszal 5000 gömbkac, 3.800 rózsatő és 12.000 virágpalánta kerül földbe. /mti/

bb 9. muzeumi tárgy az ősi hangszer - három dudást tartanak nyilván az országban

i lv/tm/m/sr

1963. március 4.

a bőrduda, a magyarok egyik ősi hangszere ma már teljesen „kiment a divatból”, a néprajzi múzeumban az ország területéről mindössze három dudást tartanak számon, aki dudán játszani tud: kettő nógrádban, egy pedig somogy megyében él. mindhárom dudás tul. van a 65 éven.

a bőrdudáról erről a kétszeres birkabőrrel készült hangszerről az első írásos feljegyzés 1050-ből származik. abban az időben még nem dudának, hanem gajdónak, a dudást pedig gajdosnak nevezték. a 16. századból származó írások már dudának említik, s ebben a században továbbá a 17.-ikben a magyarok legkedveltebb hangszere volt. parasztok és urak egyaránt ennek a hangjaira járták a táncot. a későbbi évtizedekben a dudát az úri körökből mindinkább kiszorítják a modern hangszerek, s a 18. század második felében már csak a kismesek és parasztok kedvelték. a felszabadulás előtt a távoli uradalmakban a cselédek között még mindig kedvelt hangszer volt, azóta már teljesen kiment a divatból. ez idő szerint az említett három dudás tulajdonán kívül csak a néprajzi múzeumnak van a gyűjteményében. /mti/

pe

- 5 -

le

bb 11. a mostoha adottságok ellenére a budai járás legjobb termelőségű szövetkezetei közé került az erdélyi telepesek két közös gazdasága

1 áe/gg/m/ká

1963. március 4.

a budai járás dombok közé rejtett két kis községében, telkin és budajenőn 126, a 40-es évek elején erdélyből áttelepült család gazdálkodik a rákóczi és az új élet termelőségű szövetkezetekben. termelési feltételeik - pest megye többi közös gazdaságához képest - a legnehezebbek: 1200 holdnyi földjük többsége köves, agyagos hegyoldal, rossz időben megközelíteni sem könnyű. épületeket, felszerelést sem örökölték, a két kis közös gazdaságot mégis a budai járás jól dolgozó, eredményes szövetkezetei között tartják számon. a 126 család az elmúlt évben több mint négymillió forint értékű árut termelt, sőt tehermentes, tiszta vagyonuk növekedésnek aránya a földterülethez és a taglétszámhoz képest a legjobbak közé emeli őket. a mostani zárszámadón a telki rákóczi negyven, a budajenői új élet harmincöt forintot fizetett tagjainak munkaegységként.

a telepes családok jól hasznosítják a hegyvidéki gazdálkodásban szerzett tapasztalataikat. juhászatra, szarvasmarhatenyésztésre, gyümölcsstermelésre rendezkedtek be. eredményes munkájuk egyik magyarázata, hogy a beruházások és a termelési költségek csökkentése érdekében minden nagy feladatot összefogva oldanak meg. a telki szövetkezet vette át a kocanevelést, míg a hízaladát budajenőre helyezték át. a budajenői új élet tagjai harminc hold keserűmandulát ültettek, s innen kap csemetét az őszibaracktelepítéshez a telki szövetkezet is. a telepítéseket úgy irányítják, hogy a két szövetkezet kialakítandó gyümölcsöse végül összefüggő 120 holdas táblát alkosson. közös agronómust alkalmaznak, közösen vásároltak gépeket, s így a talajművelés, betakarítás idején a két tsz tag-sága együtt sokkal gyorsabban végez a munkával. gyümölcsöző közös munkájuk a kertépítő vállalkozás is. közületek megrendelésére par-kosítást vállalnak, amelyhez a dísznövényeket a telki rákóczi tsz tizholdas telepén nevelik, míg a gyepéglákat a budajenőiek készítik. /mti/

8,00/m

-6-

bb 12. ribizke- és málnaligetek a nyírségben

vid/j/m/ká

1963. március 4.

szabolcs-szatmár megye homokbuckás vidékein, ahol eddig főleg téli alma termeléssel foglalkoztak a szövetkezetek, most rátérnek a bogyós gyümölcsök termesztésére is. valóságos málna- és ribizkeligeteket létesítenek azzal a céllal, hogy munkaalkalmat teremtsenek a családtagoknak és ellássák nyersanyaggal a most épülő nyíregyházi konzervgyárat.

a megyei tanács mezőgazdasági osztályától mintegy 30 közös gazdaság kért már telepítési engedélyt bogyós gyümölcsökre. a fenégyarmati járásban 70 holdon fekete ribizkét, a nyíregyházi járásban pedig 200 holdon málnát telepítenek. a következő három évre előirányzott terv szerint a megye termelőségű szövetkezetei összesen 400 holdon ültetnek ribizkét és több mint 1000 holdon málnát. /mti/

bb 14. magyar és francia szőlővesszők „házassága”,

vid/j/m/ká

1963. március 4.

az ország egyik legnagyobb szőlőszaporító nagyüzemében, a villány-siklósi állami gazdaságban, most van az oltványkészítés szezonja. naponta 60.000-70.000 oltvány kerül ki a villányi és a siklósi asszonyok keze alól. a történelmi borvidék jellegének megfelelően az oltványok 70 százaléka kadarka, oportó, burgundi, kékfrankos - vagyis vörösbort adó szőlőfajta. március végéig összesen 3 millió oltvány készül a híres szőlőtermelő gazdaságban.

az oltóasszonyok évtizedek óta üzik ezt a mesterséget villányban és a környékbeli falvakban. ezekben a napokban mégis olyan szőlőfajta került a kezükbe, amelyet eddig még nem láttak. a fajta neve: cabernet franc, s dél-franciaországból, a földközi-tenger melléki montpellier környékéről került erre a tájra. bora lágyabb, bársonyosabb, mint az itt termelt burgundi-boré, ami azonban a villányi szakemberek érdeklődését különösen felkeltette: rendkívül erős a színanyaga. a magyar vörösbortok hazája tehát új kíváncsi vörösbort-fajtával gazdagodik a következő évek során.

a 170.000 cabernet franc-vessző felhasználásával körülbelül 700.000-800.000 oltványt készítenek. az oltóasszonyok most éppen a magyar és a francia szőlővesszők „összeházasításán”, dolgoznak villányban. /mti/

8.14/gy

- 7 -

bb 13. premierre készülő műszaki újdonságok - hatvan új mű-
szer, számos új gép, berendezés kerül a külföldi kiállításokra

i sz/tr vm vg

1963. március 4.

az első félévben több mint 100 kiállításra, a nemzetközi vásárokon kívül sok szakmai bemutatóra jutnak el árunk, köztük 60 új műszertípus, számos új konstrukciójú gép-berendezés. a nagy nemzetközi versenyben elengedhetetlen, hogy állandóan jobb, műszakilag tökéletesebb gyártmányokkal jelentkezze iparunk, illetve külkereskedelmünk.

az első nagyszabású külföldi nemzetközi vásáron, lipcsében 36 műszaki újdonságunk mutatkozik be. köztük található az elektro- mos hálózat nélkül is működő tranzisztoros fényújság, a három tonnaújtípusú autódaru; az ékm 250-es jelzésű különleges pontossá- gú eszterga. lipcse az első külföldi állomása az új, 556-os városi közlekedésre szánt ikarus autóbuszok is. padló alatti hat- hengeres, 180 lóerős diesel-motorja a járműfejlesztési intézet új konstrukciója.

a külföldi szakkörökben nagy érdeklődésre tart számot a budavox távvalasztó berendezés, amely lehetővé teszi, hogy inter- urbánközpont hívása nélkül egyszerű számtárcsázással beszélhessenek telefonon más városokkal. az újdonságok között található olyan berendezések is, amelyek a laikusoknak nem sokat, de a szakemberek- nek annál többet „mondanak”, ilyen például a hidraulikus rudazat- mozgató berendezés, amely határkövet jelent az olajbányászat tech- nológiájának fejlesztésében. jellemzésére az az egy adat is elegendő, hogy a mindössze 5 mázsás berendezés 20 tonnásat pótol. egyszerű, könnyű kezelhetősége a szakemberek körében nagy érdeklődést keltett.

a technoimpex az új típusú szerszámgépeken kívül elküldi a külföldi kiállításokra a híradástechnikai iparban alkalmazható különleges berendezéseket. több helyen bemutatja majd a rádió-és televízió készülékek gyártásához szükséges kondenzátortekercselő- ket. a komplex vállalat kiállítási cikk listájának újdonságai az új típusú malomipari, husipari és hűtőipari gépek.

a műszerek között található a legújabb újdonság. az idén küldik először külföldi kiállításokra az oh 102-es típusú polarográfot.
/folyt.köv./

9.-

- 8 -

/bb 13. premierre.....1.folyt./vm

ezzel a rendkívül nagy pontosságú laboratóriumi műszerrel, 0.0000001 gramm anyag pontos mennyisége és minősége is lemérhető. ugyancsak pontosságával tűnik ki a geodéziai műszerek közül a mikrohullámu távolságmérő, amely 200 métertől 50 kilométerig úgy jelöli meg a távolságot, hogy csak 5-10 centiméter eltérés lehet. az orvosi műszercsalád egyik újdonsága a tereminhálótor; segítségével nagy kezelőhelyiségekben csoportosan tudják kezelni a betege- ket./mti/

- . -

bb 15. németnyelvű kiadvány a mesterséges holdak megfigyeléséről

vid te vm ki

1963. március 4.

a bajai csillagvizsgáló intézet jó eredményeket ért el a mesterséges holdak megfigyelésében. voltak olyan éjszakák, amikor 140-150 mérést végeztek a pályaelemekkel kapcsolatban. ill márton, az intézet tudományos munkatársa a szovjetunióban és az ndk-ban meg- rendezett nemzetközi űrkutatási konferenciákon is tartott előadást a mesterséges holdak pályaelemeinek meghatározásáról. a csillag- vizsgáló intézetnek most jelent meg az első németnyelvű kiadványa, amely közli, milyen tapasztalatokat szereztek a bajai csillagászok a mesterséges holdak megfigyelésében./mti/

- . -

bb 18. ormánsági talpasház a „baranya népei-”, ről készülő pécsi néprajzi kiállításon

vid fm/tné vm fm

1963. március 4.

a janus pannonius muzeum néprajzi osztályának helyiségeit 1956 óta a pécsi modern képtár foglalta le. a képtár a közelmúltban önálló épületet kapott és az így felszabaduló termekben a baranyai népcsoportok hagyományos kulturáját bemutató nagyszabású kiállítás megrendezéséhez kezdtek hozzá.

a „baranya népei”, címmel júniusban megnyíló kiállítás egyik érdekessége lesz a kamrából, konyhából és szobából álló or- mánsági talpasház./mti/

- . -

8,00/m

- 9 -

bb 16. állatmentő készülék tűzveszélynél - érdekes mezőgazdasági
ujítás

i so/tm vm ká

1963. március 4.

az istállótüzeknél a kárt és pusztulást nagymértékben
súlyosbítja, hogy a jászolhoz láncolt rémült állatokat rendkívül
nehéz és nem mindig sikerül kimenteni. az ilyen veszteségek elke-
rülése érdekében ludván gábor, a sopronhorpácsi növénynemesítési
és növénytermesztési kutató intézet tudományos munkatársa érdekes
állatmentő készüléket szerkesztett. az ujítás lényege, hogy a jászlak
végénél egy vezércsörlőt és egy lendkerekes hajtókart helyeznek el
és a jászol egész hosszában egy vascsövet vezetnek. ehhez kap-
csolódik az állatok tartólánca. szükség esetén néhány mozdulattal
egyszerre 50 állatot lehet feloldani a jászoltól. az ötletes, olcsón
és könnyen kivitelezhető szerkezetet beépítik a nagyüzemi istállók-
ba./mti/

- . -

bb 17. tizenöt fénycsöves bányafolyósó oroszlánynon - három és
félmillió forintot költenek komárom megyében a bányák világításá-
nak korszerűsítésére

vid te vm ki

1963. március 4.

komárom megye bányavidékein, a tatabányai, az oroszlányi és
a dorogi szénmedencében tavaly kezdték meg a szállítóvágatok,
a rakodók világításának korszerűsítését. nagy figyelmet fordítanak
erre a munkára, mert a tapasztalat az, hogy a jól világított vágatok-
ban sokkal könnyebben dolgoznak és csökken a balesetek száma. orosz-
lánynon több mint 15 kilométer hosszan helyeznek el fénycsöveket
és ezzel valósággal nappali fényt varázsolnak a szállító vágatokba.
a nagy munkát az idén befejezik: összesen nyolcszáz fénycsövet szerel-
nek fel 1,5 millió forintos költséggel. tatabányán főként a rakodó-
kon helyeznek el fénycsöveket és a vágatokat is fokozott biztonságu
lámpatestekkel látják el. a lámpák környékét, sőt ahol mód van rá,
az egész vágatot kimeszelik, hogy ezzel is növeljék a fény hatását.
tatabányán az év végéig a szállítóvágatok 80 százalékán javítják
meg a világítást. dorogon a tatabányaihoz hasonlóan oldják meg a
korszerűsítést. itt minden bányát ellátnak festékszóró kis komp-
resszorral, s az összes főszállító vágatot kimeszelik.

a három bányavidéken 3,5 millió forintot költenek a világítás
javítására./mti/

- . -

9, 10/m

- 10 -

bb 19. az első mezőgazdasági szocialista üzemegység csongrádban

vid j vm ká

1963. március 4.

csongrádban, a felgyői állami gazdaság pusztaszeri cse-
megeszőlő-telepén 7 brigád versengett egymással a megtisztelő szo-
cialista cím elnyeréséért, a magasabb hozamokért. az eredmény az
lett, hogy izsáki sárfehér szőlőből a tervezett 32 mázsa helyett
holdanként 72 mázsát szüreteltek. eredményük annál inkább dicsé-
retes, mert a magas hozamot túlnyomórészt fiatal telepítéseknek
érték el.

a három női és négy férfi brigád a szőlőnyitástól a taka-
rásig lelkiismeretesen dolgozott, pedig gyakran próbára tette
türelmüket, áldozatkészségüket a viszontagságos időjárás, a nagy
szárazság. a brigádok között jó közösségi szellem bontakozott
ki, együtt járnak szórakozni, s mindenben segítik egymást. a napok-
ban az állami gazdaságban megbeszélést tartottak, amelyen
szocialista üzemegységgé nyilvánították a pusztaszeri szőlőtelepet.
ez egyúttal csongrád megye első mezőgazdasági szocialista üzem-
egysége.

a földeket még hótakaró fedi, de a brigádok tagjai már ki-
járnak a szőlők közé, nézegetik: okozott-e kárt a fagy, a hideg?
/mti/

- . -

bb 21. újabb középiskolák épülnek zala megyében

i vid fm vm fm

1963. március 4.

zala megyében az általános iskolát végzett fiataloknak
mintegy fele tanul tovább középiskolában, gimnáziumban vagy
technikumban. a középiskolai oktatás fejlesztésére további közép-
iskolák épülnek a megyében. zalaegerszegen a napokban láttak
hozzá a gépipari technikum alapozásához, s az időjárástól függően
nagykanizsán 16 tantermes gimnázium építését kezdik meg. még
az idén elkészül a határmenti lenti község gimnáziuma, s hozzá-
fognak a pacσαι és a zalalövői gimnázium építéséhez is./mti/

- . -

- 11 -

bb 16. állatmentő készülék tűzveszélynél - érdekes mezőgazdasági
ujítás

1 so/tm vm ká

1963. március 4.

az istállótüzeknél a kárt és pusztulást nagymértékben
súlyosbítja, hogy a jászolhoz láncolt rémült állatokat rendkívül
nehéz és nem mindig sikerül kimenteni. az ilyen veszteségek elke-
rülése érdekében ludván gábor, a sopronhorpácsi növénynevelési
és növénytermesztési kutató intézet tudományos munkatársa érdekes
állatmentő készüléket szerkesztett. az ujítás lényege, hogy a jászlak
végénél egy vezércsörlőt és egy lendkerekes hajtókart helyeznek el
és a jászol egész hosszában egy vascsövet vezetnek. ehhez kap-
csolódik az állatok tartólánca. szükség esetén néhány mozdulattal
egyszerre 50 állatot lehet feloldani a jászoltól. az ötletes, olcsón
és könnyen kivitelezhető szerkezetet beépítik a nagyüzemi istállók-
ba./mti/

bb 17. tizenöt fénycsöves bányafolyósó oroszlánynon - három és
félmillió forintot költenek komárom megyében a bányák világításá-
nak korszerűsítésére

vid te vm ki

1963. március 4.

komárom megye bányavidékein, a tatabányai, az oroszlányi és
a dorogi szénmedencében tavaly kezdték meg a szállítóvágatok,
a rakodók világításának korszerűsítését. nagy figyelmet fordítanak
erre a munkára, mert a tapasztalat az, hogy a jól világított vágatok-
ban sokkal könnyebben dolgoznak és csökken a balesetek száma. orosz-
lánynon több mint 15 kilométer hosszan helyeznek el fénycsöveket
és ezzel valósággal nappali fényt varázsolnak a szállító vágatokba.
a nagy munkát az idén befejezik: összesen nyolcszáz fénycsövet szerel-
nek fel 1.5 millió forintos költséggel. tatabányán főként a rakodó-
kon helyeznek el fénycsöveket és a vágatokat is fokozott biztonságu
lámpatestekkel látják el. a lámpák környékét, sőt ahol mód van rá,
az egész vágatot kimeszelik, hogy ezzel is növeljék a fény hatását.
tatabányán az év végéig a szállítóvágatok 80 százalékán javítják
meg a világítást. dorogon a tatabányaihoz hasonlóan oldják meg a
korszerűsítést. itt minden bányát ellátnak festékszóró kis komp-
resszorral, s az összes főszállító vágatot kimeszelik.

a három bányavidéken 3.5 millió forintot költenek a világítás
javítására./mti/

9, 10/m

- 10 -

PK

bb 19. az első mezőgazdasági szocialista üzemegység csongrádban

vid j vm ká

1963. március 4.

csongrádban, a felgyői állami gazdaság pusztaszeri cse-
megeszőlő-telepén 7 brigád versengett egymással a megtisztelő szo-
cialista cím elnyeréséért, a magasabb hozamokért. az eredmény az
lett, hogy izsáki sárfehér szőlőből a tervezett 32 mázsa helyett
holdanként 72 mázsat szüreteltek. eredményük annál inkább dicsé-
retes, mert a magas hozamot túlnyomórészt fiatal telepítéseknel
érték el.

a három női és négy férfi brigád a szőlőnyitástól a taka-
rásig lelkiismeretesen dolgozott, pedig gyakran próbára tette
türelmüket, áldozatkészségüket a viszontagságos időjárás, a nagy
szárazság. a brigádok között jó közösségi szellem bontakozott
ki, együtt járnak szórakozni, s mindenben segítik egymást. a napok-
ban az állami gazdaságban megbeszélést tartottak, amelyen
szocialista üzemegységé nyilvánították a pusztaszeri szőlőtelepet.
ez egyúttal csongrád megye első mezőgazdasági szocialista üzem-
egysége.

a földeket még hótakaró fedi, de a brigádok tagjai már ki-
járnak a szőlők közé, nézegetik: okozott-e kárt a fagy, a hideg?
/mti/

bb 21. újabb középiskolák épülnek zala megyében

1 vid fm vm fm

1963. március 4.

zala megyében az általános iskolát végzett fiataloknak
mintegy fele tanul tovább középiskolában, gimnáziumban vagy
technikumban. a középiskolai oktatás fejlesztésére további közép-
iskolák épülnek a megyében. zalaegerszegen a napokban láttak
hozzá a gépipari technikum alapozásához, s az időjárástól függően
nagykanizsán 16 tantermes gimnázium építését kezdik meg. még
az idén elkészül a határmenti lenti község gimnáziuma, s hozzá-
fognak a pacsai és a zalalövői gimnázium építéséhez is./mti/

- 11 -

PK

bb 20. nemzetközi fotokiállításra készülnek kecskeméten

vid/hné/m/fm

1963. március 4.

a magyar fotóművészek szövetségének védnöksége alatt májusban nemzetközi képművészeti kiállítást rendez a kecskeméti fotoklub. tizenöt országból 465 szerző küldött fekete-fehér, illetve színes felvételeket a kiállításra. a zsüri már döntött a 13 díj és két oklevél kiadásáról. a bács-kiskun megyei tanács végrehajtó bizottságának nagydíját a budapesti fotoklub színes képgyűjteménye nyerte el. az egyéni fekete-fehér felvételek közül egy japán műszaki intézet kollektívájának „favágó 9.” című, a színes képek közül pedig Jaksity Lászlónak, a budapesti fotoklub tagjának, „hősök tere,” című felvétele nyert első díjat. a legszebb képekből összeállított tárlatot kecskeméten, baján és kiskunhalason mutatják be. /mti/

bb 28. hétéves terv a zagyva és a tarna ármentesítésére

vid/te/m/ki

1963. március 4.

a közép-tiszavidéki vízügyi igazgatóság hétéves tervet dolgozott ki a zagyva és a tarna ármentesítésére. a munkákat már az idén megkezdik. összesen 58 millió forintot költenek a két patak gátrendszerének kiépítésére. az idén ötmillió forintos beruházással tíz kilométer hosszúságú gát épül ujszáz és jászberény között. később kiépül a jászberényi városi gátszakasz, rendezik a nagy ártér töltését. jászalsószentgyörgy, jászberény, jászódsa, valamint tarnaörs és visznek térségében a tavaszi olvadáskor általában több mint 40.000 hold szántóföld került víz alá. ezeken a szakaszokon védógátakat építenek, magasítják a töltéseket. jászalsószentgyörgynél a jelenlegi gátrendszer 500 centiméter magas vízállásig nyújt védelmet. a töltést most magasítják. ötszáz méter hosszúságú szakaszon átlag egy méterrel növelik a védógátat. a két patak mentén mintegy másfélmillió köbméter földet mozgatnak meg. tíz gátörházat építenek, harminchét zsilipet létesítenek és kialakítják az árvédelmi telefonhálózatot. /mti/

9,20/m

-12-

Mh

bb 29. több mint négy hónappal a határidő előtt befejezik a hejőcsabai cement- és mészmű rekonstrukcióját

vid/te/m/ki

1963. március 4.

a hejőcsabai cementipari gépjavító vállalat dolgozói elhatározták, hogy a hejőcsabai cement- és mészmű már korábban megkezdett rekonstrukcióját az év vége helyett több mint négy hónappal előbb, augusztus 20.-ra befejezik. erre az elhatározásra jelentős részben a múlt évi jó munkájuk eredményei bátorították a dolgozókat. tavaly ugyanis helyes szervezéssel, célszerű módosításokkal 21.400 normaórát takarítottak meg. ezt a tekintélyes időnyereséget az ez évre tervezett feladatok megoldásához szükséges alkatrészek készítésére, szerelésére használták fel. ezenkívül a vállalat vezetősége előrelátóan gondoskodott az anyagok nagy részének beszerzéséről, a munkák pontos összehangolásáról, egyes munkaszakaszok terveinek célszerű módosításáról. így a rekonstrukciós munka több helyen máris a megrövidített ütemtervnek megfelelően halad. befejezés előtt áll több fontos munka, mint például a nyersörlőmalom, a mészőbányai örlőberendezés, valamint a szállítószalagok szerelése. /mti/

bb 30. ásátások a sárospataki rákóczi várban

vid/gg/m/fm

1963. március 4.

sárospatakon már hosszabb ideje végeznek kutatásokat a híres rákóczi várban. tavaly például a több mint 700 éves vöröstoronyot körülvevő olaszbástya környékét tárták fel. a régészek szerint ugyanis ezt a bástyafalat - amely elé. 1. rákóczi györgy az 1630-as években kazamatákat építtetett - a vöröstoronynál jóval később emelték. egy korabeli alaprajz segítségével megtalálták az olaszbástyából a bodrog-part felé kivezető kapu és felvonóhid maradványait. kiderült az is, hogy a bástyafal belső oldalán ugynevezett földrézsü volt, amely a vöröstorony felé fokozatosan lejtett, ami arra utal, hogy a vöröstoronyot nem kisebb földdombra, hanem teknőszerű mélyedésben építették fel. a mélyedés szélein pedig erős bástyafalat emeltek, amelyet olaszbástyának neveznek. az előkerült leletekből arra következtetnek, hogy a vöröstoronyot és az olaszbástya belső falát egyidőben építették fel. ennek tisztázásához újabb ásátások szükségesek.

a tavalyi feltárások még egy meglepő eredményt hoztak. megtalálták az olaszbástya kazamatáit és a lórántffy-szárnyat összekötő najdani átjárót. ezt az átjárót, valamint az 1630-as években a bástyafal elé épített kazamatákat a műemlékfelügyelőség helyreállította. így tavasztól már a belső vár egyik fontos védelmi berendezését is megtekinthetik a sárospataki felkereső kirándulók. ugyanakkor a várépítés történetének további tisztázására nagyobbarányú ásátások kezdődnek a vöröstorony környékén. /mti/

9.30

- 13 -

bb 22. népművelési hónap a hortobágyon

1 vid fm vm fm

1963. március 4.

februárban népművelési hónapot rendeztek a hortobágyon. a pusztához tartozó településeken több mint hatvan rendezvényre került sor. elepen, kónyán és ohaton például a nagyüzemi mezőgazdasági termelésről hangzottak el előadások. a népművelési hónap több eseményén fellépett az állami budapest táncegyüttes. ezenkívül nyolc nemzet filmjeiből negyvenet vetítettek a pusztai lakosoknak.
/mti/

bb 23. 142 vagon hibridkukorica vetőmag a fejér megyei termelőszövetkezeteknek

vid j vm ká

1963. március 4.

az ország egyik jelentős kukoricatermesztő megyéjének, fejér megyének termelőszövetkezetei az idén központi készletből 142 vagon hibridkukorica vetőmagot kapnak. ez a mennyiség mintegy 130.000 hold bevetéséhez elegendő. az előző években hiba volt, hogy a közös gazdaságok kizárólag késői érésű martonvásári 1-es és martonvásári 39-es hibridet vetettek. az ideai vetőmag 40 százaléka már a korai érésű martonvásári 40-es, a martonvásári 48-as és martonvásári 58-as hibrid lesz. az északi fekvésű móri és bicskei járás hűvösebb talajaira a korábbi érésű fajtákat szánják, a késői érésű martonvásári 1-est pedig ezen a vidéken kizárólag silókukoricatermesztésre használják. a mezőfalvi hibridüzemből már megkezdtek a hibridvetőmagok kiszállítását az egyes termelőszövetkezetekbe./mti/

bb 26. záróvizsgák a vas megyei falusi asszonyok szakkörökben

1 vid vm fm

1963. március 4.

vas megyében tavaly ősszel hatvan községben szerveztek olyan szakköröket, amelyekben szabni, varrni, kézimunkázni tanulnak a falusi asszonyok és lányok. már több helyen megtartották a vizsgákat, illetve a záróünnepségeket, amelyeken sokan a „vizsgadarabba”, azaz a maguk készített ruhákba öltözve vettek részt.
/mti/

9.35

- 14 -

bb 24. szerelik a hazai műanyagfeldolgozó ipar legnagyobb fröccsöntő gépét nagytétényben

1 szf/gk vm vg

1963. március 4.

a nagytétényi hungária műanyag-és gumigyár, az ország legnagyobb műanyagfeldolgozó üzeme, tavaly épült hatalmas méretű csarnokában egymás után állítja fel az új termelő berendezéseket. nemrég érkezett meg az ndk-ból egy nagyteljesítményű gép, amely fröccsöntéssel állítja elő a nagyméretű polietilén háztartási edényeket és egyéb használati tárgyakat. a gépet most szerelik s néhány hét múlva üzembe helyezik. ez lesz a hazai műanyagfeldolgozó ipar legnagyobb ilyenfajta berendezése. vedret, ruháskosarat, mosdótálat és egyéb olyan műanyagedényeket gyárt, amelyeket eddig külföldről hozott be a kereskedelem.

három új fóliafuvó gép is rövidesen megkezdte a munkát a gyárban. ezeket csehszlovák dokumentáció alapján az üzem dolgozói házilag állították elő./mti/

bb 25. emléket állítanak a jánosházi 1849-es hazafiaknak

1 vid fm vm f m

1963. március 4.

a vas megyei jánosházán apáról-fiúra száll azoknak a jánosházi hazafiaknak a története, akik 1849-ben meg akarták szöktetni az osztrákok által a községen át bécsbe hurcolt batthyány lajost, az első magyar felelős minisztérium elnökét. jánosházán most bizottság alakult abból a célból, hogy méltó emléket állítson az 1849-es hazafiaknak és magnetofonszalagon örökítse meg a még ma is szájról-szájra járó hagyományokat./mti/

bb 27. termelőszövetkezeti ösztöndíjat kap egy fiatal veszprémi festőművész

1 vid fm vm fm

1963. március 4.

a veszprémvarsányi jóbarátság tsz szerződést kötött somogyi istván fiatal veszprémi festőművésszel, aki már több eszterdeje dolgozik a gazdaság által összefogott három községben. a veszprémvarsányi pártszékházban műtermet és kiállítási helyiséget bocsátottak a művész rendelkezésére, aki a falu életét, a termelőszövetkezet fejlődését örökíti meg alkotásaiban. ezekkel díszítik majd a művelődési házat, az irodákat és a tanácstermeket. a közös gazdaság havonta ösztöndíjjal is támogatja somogyi istvánt./mti/

9.45

- 15 -

bb 31. a fiatalok segítségével gyors ütemben épül a tvk műtrágyagyára

vid/te/m/ki

1963. március 4.

a tiszai vegyikombinát területén épül fel az ország egyik legnagyobb nitrogén műtrágya gyára, az évi 210.000 tonna műtrágyát előállító üzem építése az elmúlt évben a vártnál gyorsabb ütemben haladt. ennek eredménye, hogy a határidők előtt több gyáregységben megkezdhetők a berendezések szerelését és számos szolgáltató létesítményt adtak át. így például elkészült az ötemelet magas igazgatósági épület, az oxigén- és nitrogéntöltő állomás, az ivóvíz gerinchálózat és a központi karbantartó üzem déli forgácsolócsarnoka. ezek építését és szerelését dicséretes munkával segítették a kisz-fiatalok is.

a műtrágyagyár üzemében a szerelések dandárjára az idén kerül sor. a munka folyamatosságának megteremtésére a nagyüzemi kisz-bizottság eddig 17 vállalat fiataljaival kötött szocialista szerződést a hazai gyártmányú gépek határidő előtti szállítására és a szerelések meggyorsítására. a szerződésben foglaltaknak már több gépgyár eleget tett. így például a Láng gépgyár kisz-fiataljai határidő előtt egy hónappal szállították a három konvertert, a gázmávg fiataljai pedig nyolc nappal, előbb készítettek el egy kis kompresszort. a téli hónapokban példás munkát végeztek az ifjúsági szerelőbrigádok is. a vegyiműveket szerelő vállalat jázster sándor és római károly ifjúsági csapatai a hígsvagyár belső csőhálózatának szerelési idejét 15 nappal megrövidítették, a gyár és gépszerelő vállalat ságvári endre ifjúsági brigádja pedig a hígsvagyár tartályainak és berendezéseinek elhelyezésénél segítette az építkezés meggyorsítását. /mti/

bb 33. 84.000 olvasó szabolcsban - 25.000 kötet társadalmi erőforrásból - a könyvbarát mozgalom sikerei

vid/fm/tné/m/fm

1963. március 4.

szabolcs-szatmár megyében a könyvbarát mozgalom eredményeként az olvasók száma egy év alatt 77.000-ról 84.000-re emelkedett. a lakosság 14.4 százaléka látogatja rendszeresen a könyvtárakat. bárányban például azelőtt 350 ember olvasott, jelenleg 1060-at tartanak nyilván. a megye könyvállománya százezer kötettel gyarapodott, s ebből 25.000 kötetet társadalmi erőforrásokból - községfejlesztési alappól, földművesszövetkezeti és termelerszövetkezeti hozzájárulásból - vásároltak. a kölcsönzött kötetek száma meghaladta az 1,200.000-et. /mti/

9,50/m

-16-

bb 36. megkezdődik az országos irodagép szervíz hálózat kiépítése - hat városban nyit fiókok javító üzemét az irodagéptechnikai vállalat

i kf/kf vm vg

1963. március 4.

az automatizálással, a technika fejlődésével együtt jár az adminisztrációs munka gépesítése, amelynek során rohamosan növekszik az ország irodagépállománya. ezek üzembehelyezésére, javítására és karbantartására külön szolgáltató üzem alakult. az irodagéptechnikai vállalat rövid működése idején is eredményesen dolgozott. a múlt évben például a különféle gépek javítási idejét sikerült 6-8 nappal csökkenteniük, rendet teremtettek az alkatrészellátásban stb. ezekkel együtt azonban a vállalat jelenlegi felkészültségével nem tudja gazdaságosan ellátni feladatát. nem egyszer megtörténik például, hogy műszerészek két-három órát utaznak, egész napot vidéken töltenek fontos, de egy-másfélórás javítási munka miatt. a szakmunkás hiányban nem engedheti meg a vállalat azt a luxust, hogy szakemberei utazással töltsék munkaidejük nagyrésztét. ezért is sürgető többek között az országos szervíz hálózat kialakítása, amelynek építését rövidesen megkezdik. a tervek szerint az idén zalaegerszegen, nyíregyházán és debrecenben, valamint - ha az illetékes tanácsok segítséget, helyiséget adnak - miskolcon, pécsen és győrön is hozzálátanak a szervízüzem kialakításához. ezzel - bár talán furcsán hangzik - a vidéki ipartelepítéshez is hozzájárul a vállalat. egy-egy jól felszerelt, gépkocsival is ellátott fiókok üzem ugyanis 40-50 vidéki dolgozót foglalkoztat. az idei hálózatfejlesztés tehát mintegy 250-300 vidékinek ad majd munkát.

a kiépítendő fiókhálózatra a számítások szerint körülbelül nyolcezer különféle rendeltetésű és teljesítményű gép javítása s további 15 000 - 20 000 berendezés rendszeres karbantartása vár. jelenleg ezeknek a gépeknek csak elenyésző részét tudják elvállalni, azt is főleg városokban.

a vidéki szervízüzemek a nagyobb teljesítményű, komplikáltabb berendezéseket javítják majd, egészen középjavításig - a teljes felújítást egyelőre még a budapesti központ végzi. a fiókok létrehozása hasznos azért is, mert egyúttal pontosan felméri területükön található gépállományt, azokról katasztert készítenek, majd megállapítják élettartamukat, s ennek alapján megszabják a szükséges karbantartás, közép és nagyjavítás időpontját is. a rendszeres karbantartással egyébként tovább hosszabbítják a most még igen gyorsan tönkremenő, drága importgépek élettartamát, működési idejét.

/folyt.köv./

10,05/m

- 17 -

1/21

/bb 36. megkezdődik.....1.folyt./vm

a szervizhálózat mellett azonban továbbra is szükség van a helyi tanácsai, szövetkezeti üzemekre, amelyek a kisebb, egyszerűbb berendezések, írógépek, számológépek javítását végzik. ezeket igyekeznek megfelelő alkatrészrel ellátni a vállalat.

az irodagép szervizhálózat kijelölt városaiban rövidesen sorban megkezdik a javító műhely leendő dolgozóinak felvételét, tanítását./mti/

bb 32. megalakult a földművelésügyi minisztérium statisztikai és számítástechnikai igazgatósága

i ie/m/ká

1963. március 4.

egy évvel ezelőtt jött létre a földművelésügyi minisztérium gépi adatfeldolgozó és számító központja, s most ennek és a minisztérium statisztikai osztályának egyesítésével megalakult a statisztikai és számítástechnikai igazgatóság.

a mezőgazdasági szocialista átszervezésének befejezése, a termelés zömének néhány ezer nagyüzembe történt koncentrálása után az eddigi szokványos statisztika nem elégíti ki a korszerű vezetés igényeit. a statisztikának most már a gazdálkodási jelenségek átfogó elemzését, az események összefüggő értékelését kell adnia, hogy a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok, illetve ezek irányító szervei megfelelően hasznosíthassák a tapasztalatokat. ezek a feladatok tették szükségessé a számvitel, a tervezés és a statisztika egységét megvalósító, magasabb matematikai módszereket alkalmazó új igazgatóság létrehozását. az új intézmény korszerű gépi technikával rendelkezik: jelenleg négy - szovjet és angol - adatfeldolgozó gépsora van, s később újabb, még bonyolultabb feladatok megoldására alkalmas gépekkel látják el.

a statisztikai és számítástechnikai igazgatóság első munkálatai közül a legjelentősebb a termelőszövetkezetek 1962. évi zárszámadásának sokirányú, részletes feldolgozása. ezzel párhuzamosan kísérletképpen megkezdik a termelőszövetkezeti gazdálkodás minden lényeges mozzanatát felölelő üzemszisztematikus felvételeket is.

10, 25/m

...-

- 18 -

mti

bb 34. ezer vöröskeresztes aktivista segíti a szegedi körzeti orvosok munkáját

i vid/fm/m/fm

1963. március 4.

az idén husz új egészségügyi állomást és hét egészségügyi csoportot szervezett a vöröskereszt szegedi szervezete. jelenleg 140 egészségügyi állomás működik a városban. több mint ezer vöröskeresztes aktivista segíti a körzeti orvosok munkáját. első segélyben részesítik a balesetet szenvedett személyeket. husz idős ember otthonát tartják rendben, mosnak és főznek számukra. bizonyos esetekben ők keresik fel az otthon fekvő betegeket és elintézik a nem kifejezetten orvosi közreműködést igénylő tenni-valókat. a vöröskeresztes aktivisták széleskörben népszerűsítik a tisztasági versenyt, s elvégzik a különféle szűrővizsgálatokkal kapcsolatos adminisztrációs munkát is.

az idén - a tavalyi hat helyett - harmincöt üzemben rendeznek ingyenes véradó napokat. /mti/

...-

bb 35. az idén 360 millió forintot költenek, nógrád megye fejlesztésére

vid/fm/tné/m/fm

1963. március 4.

az utóbbi években gyorsan fejlődő nógrád megye az idén is nagy összegű beruházási keretet kapott 360 millió forintot költenek a palócföld fejlesztésére, jelentős beruházásokat kezdenek meg, illetve folytatnak a megye székhelyén, salgótarjánban és a nógrádi iparmedencében.

salgótarjánban a 115 millió forintos költséggel épülő új megyei kórházra az idén 25 milliót költenek. a gyermekosztályt már májusban átadják rendeltetésének. 12.2 millió forintos költséggel az év végéig elkészül a munkásváros új szállodája. gyorsabb ütemben épül az új művelődési otthon, amelyet 1964 második felében adnak át rendeltetésének, s a teljes beruházási összeg meghaladja a 21 millió forintot. a tervek szerint már az idén eljut a salgótarjáni acélárugyárba és az új kórházba a távfűtés. a mintegy 5 kilométeres vezeték építésére az első szakaszban 67 millió forintot irányoznak elő.

/folyt.köv./
40, 40/m

- 19 -

mti

bb 39. az akadémia elismeri és támogatja a tudományos műszaki tervezést - vegyterv-ankét a magyar tudományos akadémián

t szf/hné vm ki

1963. március 4.

a magyar tudományos akadémia kémiai osztályának általános és szervetlen kémiai technológiai bizottsága, valamint a vegyilműveket tervező vállalat, hétfőn egész napos ankétot rendezett az akadémián a vegyterv tudományos munkájának megvitatására, akadémikusok, műszaki egyetemi tanárok és más vegyipari szakemberek részvételével.

Korach mór akadémikus nyitotta meg a tanácskozást. az ankét a legfőbb tudományos testület és az ipar új viszonyát jelzi - mondotta - mert első alkalom, hogy az mta a közösen megrendezett előadássorozattal hivatalosan is elismeri az ipari tervezést, mint tudományt. a vegyipari tervezés, amely a század elején csak készüléktervezésre szorítkozott, az utóbbi évtizedekben kezdett az egész világon, tudományos alapon teljes üzemek tervezésére áttérni. hazánkban a vegyterv uttörője a tudományos tervezésnek s az akadémia elismeréssel tartozik ezért a munkájáért. a tudományos uttörő munka sohasem könnyű, mert sok kétkedést kell legyőznie, erős kritikával szemben kell bizonyítani igazát. a vegyterv sikerrel kezdeményezi ezt a munkát a maga területén, s ezért az akadémia szívesen támogatja.

Dr. Preisich Miklós, a vegyterv főmérnöke köszönte meg, hogy az mta módot ad a vállalat tudományos tervezési módszereinek ismertetésére, s a legelőkelőbb tudományos testületben való széleskörű megvitatására. ez előmozdítja, hogy a vegyterv a technika legkorszerűbb színvonalán folytathassa munkáját.

Sorra következtek ezután az előadások, amelyek az új vegyipari üzemek tervezésének tudományos módszereiről számoltak be. a záróelőadást dr. Somló György, a vegyterv igazgatója tartotta. a beszámolóhoz számosan hozzászóltak./mti/

12, 30/m

- 26 -

Per

bb 35. /az idén ... 1. folyt./ m

ujabb 302 nógrád megyei család költözhet majd az idén állami beruházásból épült új lakásba. az idén 14 tanteremmel bővítik az iskolahálózatot, 320-al emelkedik az óvodai és 50-nel a bölcsődei férőhelyek száma. /mti/

- . . -

bb 37. a legújabbkori történeti múzeum

j vm hk

1963. március 4.

közlí, hogy fotógyűjteménye építkezés miatt március 4-től május 1-ig zárva lesz./mti/

- . . -

bb 38. elutazott a csehszlovák gazdasági kormányküldöttség

k gg vm hk

1963. március 4.

vasárnap elutazott budapestről a csehszlovák szocialista köztársaság gazdasági kormányküldöttsége, amely Frantisek Mares külkereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével tárgyalásokat folytatott budapesten. a delegáció bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent mulató János külkereskedelmi miniszterhelyettes. /mti/

- . . -

bb 40. önkiszolgáló étterem nyílt az országos tervhivatalban

t kf/kf vm ki

1963. március 4.

az országos tervhivatal konyháját és éttermét néhány hónapja átalakítás miatt bezárták. a korszerűsítést nemcsak az intézmény és a környék hivatalai, hanem a lakók is figyelemmel kísérték, hiszen hetenként többszázan vacsoráztak „házon kívülről”, is az olcsó étteremben.

a belvárosi üzemi vendéglátó vállalat hétfőn délelőtt ismét üzembehelyezte a konyhát, megnyitotta az éttermet, amely önkiszolgáló rendszerben működik. korszerű felszerelése, étterme vetekszik a „hivatásos”, vendéglátó ipari üzemével. a konyha jelentősen hozzájárul a belvárosi hivatalok ellátásához, hiszen naponta mintegy 3 000 személyre főz./mti/

- . . -

13.45

- 24 -

Per

bb 41. emléktáblával jelölték meg károlyi mihály szülőházát

t ni/gg/m/cz

1963. március 4.

a forradalmi munkás-paraszt kormány - károlyi mihály születésének 88. évfordulója alkalmából - emléktáblával jelölte meg az első magyar népköztársaság elnökének szülőházát. az emléktáblát nétfőn leplezték le ünnepélyesen az egykori károlyi palota - a mostani petőfi irodalmi muzeum - épületének falán.

bodor tibornak, a nemzeti színház művészeinek szavalata után veres józsef, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke mondott beszédet.

- károlyi mihály személyében hazánk története egy igaz hazafi tetteit örökíti meg, aki áttörté osztálya korlátait, szakított a földbirtokos arisztokráciával és őszintén rokonszenvezve a munkásmozgalommal, egész életművét, vagyonát a magyar munkások, parasztok és értelmiségiek felemelkedésének, a szociális haladásnak, a népek közötti békének és barátságának a szolgálatába állította. kimagasló szerepe volt abban, hogy magyarországon létrejöhessen az első proletárhatalom. az úri magyarország megtagadta károlyi mihályt, aki ugyanakkor elnyerte az elnyomottak és kizsákmányoltak szeretetét és megbecsülését. a hálás magyar nép nem feledkezik meg nagy fiáról, és tetteit, példamutatását híven őrzi emlékezetében.

ezután gyászzene dallamára elhelyezték a kegyelet virágait. a kormány koszoruját ilku páál művelődésügyi miniszter az mszmp politikai bizottságának póttagja, és péter jános külügyminiszter helyezték el, majd károlyi mihály özvegye díszítette virággal az emléktáblát. a hazafias népfront nevében ortutay gyula főtitkár és dóra jános, a budapesti népfrontbizottság titkára, a fővárosi tanács képviselőjében veres józsef, a végrehajtó bizottság elnöke és bodor józsef, vb-elnökhelyettes koszorúzott.

az ünnepség a himnusz hangjaival ért véget. /mti/

- 22 -

bb 42. három magyar tudóst levelező tagjának választotta a berlini német tudományos akadémia

t ms/te vm sr

1963. március 4.

a berlini német tudományos akadémia három kiváló magyar tudóst - rusznyák istvánt, erdey-gruz tibort és schay gézát - levelezőttagjává választotta, az erről szóló okleveleket hétfőn a nagykövetségen nyújtotta át wilhelm meissner a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövete.

az átadáson jelen volt puja frigyos külügyminiszterhelyettes, molnár jános művelődésügyi miniszterhelyettes, óvári miklós, az mszmp központi bizottsága tudományos kulturális osztályának helyettes vezetője jánossy lajos és ligeti lajos az akadémia alelnökei. erdei ferenc, az akadémia főtitkára, az akadémia elnökségének több tagja, a külügyminisztérium több vezető munkatársa.

wilhelm meissner az oklevelek átadásakor hangsúlyozta, hogy a magyar tudósok kitüntetése azt a tiszteletet és nagyrabecsülést juttatja kifejezésre, amellyel a német demokratikus köztársaság a magyar tudomány magasfoku fejlettségének adózik. hangsúlyozta: a magyar és a német tudósok együttműködése jelentős tényező a szocialista és a kapitalista világrendszer békés versenyében.

a kitüntetettek nevében rusznyák istván, a magyar tudományos akadémia elnöke mondott köszöntetet. kiemelte, hogy ez a kitüntetés további lépés a magyar és a német tudományos élet szoros kapcsolatainak megerősítésében. a magyar és német tudományos kapcsolatok - amelyeknek évszázados hagyományai vannak - új értelmet nyernek a szocializmus építésében, ami szükségessé teszi a két ország tudósainak az eddiginél is szorosabb együttműködését.

ezután wilhelm meissner fogadáson látta vendégül a megjelenteket. /mti/

14.20

- 23 -

PP

PP

bb 41. emléktáblával jelölték meg károlyi mihály szülőházát

t ni/gg/m/cz

1963. március 4.

a forradalmi munkás-paraszt kormány - károlyi mihály születésének 88. évfordulója alkalmából - emléktáblával jelölte meg az első magyar népköztársaság elnökének szülőházát. az emléktáblát nétfőn leplezték le ünnepélyesen az egykori károlyi palota - a mostani petőfi irodalmi muzeum - épületének falán.

bodor tibornak, a nemzeti színház művészeinek szavalata után veres józsef, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke mondott beszédet.

- károlyi mihály személyében hazánk története egy igaz hazafi tetteit örökíti meg, aki áttört osztálya korlátait, szakított a földbirtokos arisztokráciával és őszintén rokonszenvezve a munkásmozgalommal, egész életművét, vagyonát a magyar munkások, parasztok és értelmiségiek felemelkedésének, a szociális haladásnak, a népek közötti békek és barátságok a szolgálatába állította. kimagasló szerepe volt abban, hogy magyarországon létrejöhessen az első proletárhatalom. az úri magyarország megtagadta károlyi mihályt, aki ugyanakkor elnyerte az elnyomottak és kizsákmányoltak szeretetét és megbecsülését. a hálás magyar nép nem feledkezik meg nagy fiáról, és tetteit, példamutatását hiven őrzi emlékezetében.

ezután gyászzene dallamára elhelyezték a kegyelet virágait. a kormány koszoruját ilku pál művelődésügyi miniszter az mszmp politikai bizottságának póttagja, és péter jános külügyminiszter helyezték el, majd károlyi mihály özvegye díszítette virággal az emléktáblát. a hazafias népfrent nevében ortutay gyula főtitkár és dóra jános, a budapesti népfrentbizottság titkára, a fővárosi tanács képviselőjében veres józsef, a végrehajtó bizottság elnöke és bodor józsef, vb-elnökhelyettes koszoruzott.

az ünnepség a himnusz hangjaival ért véget. /mti/

- . . -

- 22 -

bb 42. három magyar tudóst levelező tagjának választotta a berlini német tudományos akadémia

t ms/te vm sr

1963. március 4.

a berlini német tudományos akadémia három kiváló magyar tudóst - rusznyák istvánt, erdey-gruz tibort és schay gézát - levelezőtagjává választotta. az erről szóló okleveleket hétfőn a nagykövetségen nyújtotta át wilhelm meissner a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövete.

az átadáson jelen volt puja frigyos külügyminiszterhelyettes, molnár jános művelődésügyi miniszterhelyettes, óvári miklós, az mszmp központi bizottsága tudományos kulturális osztályának helyettes vezetője jánossy lajos és ligeti lajos az akadémia alelnökei. erdei ferenc, az akadémia főtitkára, az akadémia elnökségének több tagja, a külügyminisztérium több vezető munkatársa.

wilhelm meissner az oklevelek átadásakor hangsúlyozta, hogy a magyar tudósok kitüntetése azt a tiszteletet és nagybecsülést juttatja kifejezésre, amellyel a német demokratikus köztársaság a magyar tudomány magasfoku fejlettségének adózik. hangsúlyozta: a magyar és a német tudósok együttműködése jelentős tényező a szocialista és a kapitalista világrendszer békés versenyében.

a kitüntetettek nevében rusznyák istván, a magyar tudományos akadémia elnöke mondott köszöntetet. kiemelte, hogy ez a kitüntetés további lépés a magyar és a német tudományos élet szoros kapcsolatainak megerősítésében. a magyar és német tudományos kapcsolatok - amelyeknek évszázados hagyományai vannak - új értelmet nyernek a szocializmus építésében, ami szükségessé teszi a két ország tudósainak az eddiginél is szorosabb együttműködését.

ezután wilhelm meissner fogadáson látta vendégül a megjelenteket. /mti/

- . . -

14.20

- 23 -

bb 43. időjárásjelentés

tm/m/cz

1963. március 4.

a meteorológiai intézet jelenti március 4-én, hétfőn 13 órakor:

a szél mérséklődik

az elmúlt két nap folyamán közép-európa térségéből lassan a földközi tenger medencéje felé vonult az erős hideget okozó szárazföldi levegő, mögötte szokatlan pályán, észak felől tegnap meleg légtömegek érkeztek, az európa nagy részének időjárását befolyásoló két anticiklon a nyugat-európai és az északkelet európa felett levő fokozatosan összekapcsolódik, ezért valószínűleg már a mai napon megszűnik az említett meleg áramlás és így ismét lehetővé válik a kelet-európai igen hideg levegő délnyugat felé való kiáramlása. hazánkban a tegnap reggeli és koradélelőtti időjárás igen hideg, derült, csendes jellegű volt. a déli órákban lényeges változás kezdődött. a kárpát medencében melegebb levegő áramlott be, a hőmérséklet ugrásszerűen emelkedett, a szél fokozatosan erősödött, a felhőzet kissé megnövekedett. a hőmérséklet napközben északkeleten 0, plusz 3, délnyugaton plusz 3-6 fokig emelkedett, ma hajnalra szeszélyes eloszlásban 0- mínusz 12 fok között minden hőmérsékleti érték előfordult, az erősebb fagyok csupán a délnyugati határmegyékben és északkeleten jelentkeztek. az elmúlt 24 óra alatt csak egy-két helyen volt jelentéktelen hószállingózás. az olvadás következtében tovább vékonyodott a hótakaró. hegyeinken ma reggel a következő hóvastagságok voltak: a budapesti szabadsághegyen 66, dobogókőn 70, királyréten 28, királyházán 55, galyatetőn 90, kékes-tetőn 106, mátraházán 57, diósgyőr 9, lillafüreden 56, bánkúton 108, telkibánya 42, farkasgyepű 45, misinatető 11, árpádtető 20 centiméter. budapestben vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 0 fok volt, 3.5 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapestben a hőmérséklet plusz 3 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 767 milliméter, mérsékelten emelkedő irányzatú.

várható időjárás kedd estig: mérséklődő északi szél. felhőátvonulások, szórványosan futó hózáporokkal. mérsékelt, időnként északkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet északkeleten mínusz 3-6, az ország többi részén mínusz 5-10, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 0, plusz 4 fok között. a duna vízállása ma reggel 165 centiméter. /mti/

-...-

14.55/a

- 24 -

PK

bb 44. tízmilliárd forint a lakosság betétállománya

i kf/hné vm ki

1963. március 4.

nemrég az országos takarékpénztár évi eredményeit ismertető sajtótájékoztatóján többek között rekordként említették, hogy az ország betétállománya a múlt év végén meghaladta a 8.5 milliárd forintot. a sokévi tapasztalattal ellentétben - ami azt mutatja, hogy az év végén az emberek többnyire „kiköltekeznek”, s utána kevesebbet tesznek félre - az idén tovább növekedett a lakosság takarékoskodási kedve. az év első két hónapjában újabb 1.3 milliárd forinttal emelkedett a betétként tartalékoltnak pénz, s ezzel február végére a lakosság betétállománya elérte a 10 milliárd forintot. érdekes, hogy a két hónap alatti betétnövekedés megegyezik azzal az összeggel, amit 1957-ben egész évben gyűjtöttek a dolgozók. jelenleg budapestben 4.3 milliárd, vidéken pedig 5.7 milliárd forint a lakosság megtakarítása. a statisztika szerint - az ország lakosságának számát figyelembevéve - hazánkban egy tákosra átlagosan 1000 forint takaréket jut./mti/

- . . -

bb 46. új tiztantermes iparitanuló iskola zalaegerszegen

vid tm vm fm

1963. március 4.

nétfőn új oktatási intézmény - tiztantermes iparitanuló iskola- nyílt a zalaegerszegi újvárosban. a tantermeken kívül szertárak és műhelyek is helyet kaptak a modern épületben. az új városrész első oktatási intézményének felépítése és felszerelése több mint ötmillió forintba került./mti/

- . . -

15.04/a

- 25 -

Pécs

bb 47. elsőfoku belvízvédelmi készütség a tiszántúlon - budapesten a csatornázási művek telepeln készen állnak a szivattyúk a hatalmas mennyiségű víz átemelésére

ö sb/hbj/gg vm ki

1963. március 4.

az első márciusi vasárnap - a jelek szerint - megtörte a zord tél több mint háromhónapos uralmát. ezen a napon főleg a nyugati országrészben emelkedett fagypont fölé a hőmérő higanyszála, de hétfőn délben már a keleti végeken is enyhült valamelyest az idő. a nappali felmelegedéstől újra megkezdődött az olvadás, amelyet azonban egyelőre lassít és visszatart az éjszakai hideg. az országban a korábbi olvadás következtében mintegy 150.000 holdat, - ennek majdnem fele szántóföld - borít a jégréteggel fedett belviz, s még újabb területek elöntésére lehet számítani. a szakemberek véleménye szerint a tiszántúlnak hamarabb belvizet, mert a földeket jórészt jég fedl és olvadáskor a jég mindjárt vizet ereszt, viszont a dunántúlnak hótakarója olyan mint a szivacs, s egyideig még magában tartja a vizet. a szolnoki, a debreceni és a gyulai vízügyi igazgatóság már elsőfoku belvízvédelmi készütségben várja az olvadást, de valamennyi vízügyi szervezet készenlétbe helyezte a szivattyúkat és január eleje óta rendszeresen tisztítja a nagy csatornákat. az utóbbi hetekben a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok is megkezdtek a kisebb vízlevezető árkok kitakarítását. a hó és a jég a keskeny átereszeket tömi el a leg hamarabb s így ezeknek az akadályoknak gyors eltávolítása most a legfontosabb feladat, hogy a következő napokban, nagyobbarányu olvadás esetén is, szabad utat találjon a hólé.

az olvadás budapesten elsősorban a fővárosi csatornázási művekre hárít sok munkát. arról kell ugyanis gondoskodni, hogy szabadon folyhasson le a víz. ennek érdekében a főváros legtöbb részén - együttműködve a házfelügyelőkkel, telektulajdonosokkal, a fővárosi köztisztasági hivatallal, kitakarították a víznyelőközmét. feltétlenül szükséges azonban, az érdekeltek nap-nap után vizsgálják, hogy nem tömődtek-e el a víznyelőkök. könnyen megtörténhet ugyanis, hogy a nappali olvadás után éjjel befagy a rácsozat, s a jég elzárja a víz útját. helyes, ha a házfelügyelők a reggeli órákban 8-10 liter forró vizet öntenek a víznyelőkökbe, s ezzel olvasztják fel a viszonylag vékony jégréteget. a főváros peremkerületeiben rengeteg árok és patak is vezetl a vizet. ezeket már takarítják, törlik a rákospatak jegét is. a csatornahálózat még ezt a hatalmas mennyiségű vizet is el tudja vezetni, az átemelő telepeken készenlétben állnak a szivattyúk, s a csatornázási művek minden erőt az olvadás okozta problémák megoldására összpontosít.

/folyt.köv./

15.20/a

- 26 -

108

/bb 47. elsőfoku.....1.folyt./vm

jónéhány mélyenfekvő terület is akad a fővárosban - például csepelen és a külső kerületekben - ahol nincs, vagy csak gyengén kiépített a csatornahálózat. gyors olvadás esetén a talaj nem tudja magába szívni a vizet, mert a föld átfagyott. ezekről a belviz által veszélyeztetett területekről a fővárosi köztisztasági hivatal nagy mennyiségben szállítja el a korábban prizmákba rakott havat. a hó elszállítására ezeken a területeken éjjel-nappal több mint 150 teherautó áll rendelkezésre. ugyanakkor a főváros egész területén alkalmi hőmunkások folyamatosan tisztítják a lefolyókat, s az uttestek tisztításával igyekeznek meggyorsítani a víz lefolyását./mti/

- . -

bb 45. ittas kerékpáros halálos balesete szentesen

vid gg vm fm

1963. március 4.

vass istván szentesi lakos az uttesten ittas állapotban tölta maga mellett kerékpárját. vele szemben egy tehergépkocsi közeledett, s amikor mellé ért, az ittas ember elvesztette egyensúlyát s így a gépkocsi a kerékpárral együtt magával rántotta. vass istván olyan súlyos koponyasérülést szenvedett, hogy kórházba szállítás közben meghalt./mti/

- . -

bb 48. Legelőhasznosítási társulás 5000 holdon

vid j vm ká

1963. március 4.

hajduböszörmény nagykiterjedésű legelőinek jobb hasznosítására, a fűhozam növelésére a város 7 termelőszövetkezete társulást alakított. hétfőn kezdte meg a munkát a bizottság, amely 5000 hold legelő hasznosítását készíti elő. az idén csaknem másfélszer holdat akarnak öntözni, műtrágyával emelik a fűhozamot, s az öntözött részeken szakaszos legeltetést valósítanak meg, villanypásztorok segítségével. a tervszerű legelőgazdálkodással majdnem kétszer annyi állatot tudnak majd eltartani hajduböszörmény határában, mint eddig./mti/

- . -

15.34/a

- 27 -

108

bb 49. ötezer parasztaasszony versenye komárom megyében - a legjobbaknak a nőnapon adják át a jutalmat

vid j-lm ká

1963. március 4.

szinte egyetlen olyan zárszámadási közgyűlés sem volt komárom megye termelőszoövetkezeteiben, ahol ne szóltak volna külön elismeréssel a nők kiváló munkájáról. az 5 000 termelőszoövetkezeti asszony, leány megérdemelte a dicséretet. szorgalmasan dolgoztak egész éven át, és nagy érdemük volt abban, hogy a közös gazdaságok az aszályos időjárás ellenére jelentősen fejlődtek. 15 százalékkal nőtt az egy tagra jutó jövedelem, csaknem 20 százalékkal az egy holdra jutó vagyon.

a járási nőtanácsok hétfőn kibővített aktívaiülésen értékelték, kik kerültek az első helyre a 200 munkaegységes mozgalomban. nemcsak azt nézték meg, hol értek el legtöbb munkaegységet, figyelembevették a prémiummal együttesen kialakult átlagjövedelmet is. megvizsgálták, hogyan teljesítette a közös gazdaság áruértékesítési tervét, hogyan képezték magukat tovább a nők. a tatai járásban ismét a versenyt három évvel ezelőtt kezdeményező környei vörös csillag asszonyainál maradt a zászló. a 39 nő átlagosan csaknem 300 munkaegységet szerzett. a dorogi járásban is a tokodi arany kalász tsz-ben maradt az első helyért járó zászló. ez annál inkább értékes eredmény, mert a közös gazdaság három évvel ezelőtt még a megye leggyengébb termelőszoövetkezetei közé tartozott. a komáromi járás első helyezettje az ácsi egyetértés tsz. itt a 113 nő átlagosan 313 munkaegységet szerzett, s a közös gazdaság 151 százalékra teljesítette áruértékesítési tervét.

a vándorzászlókat, okleveleket a nemzetközi nőnap ünnepein adják át./mti/

-. -

bb 55. halálos gázmérgezések

i bc/nm-lm sr

1963. március 4.

az 1. kerület attila utca 85. számú házában, lakásán gázmérgezésben meghalt bokor ede andrás, 33 éves építésztechnikus. az eddigi megállapítás szerint az egyedül lakó férfi vizet melegített a teakonyhában a gáztűzhelyen, közben elaludt és az égéstől elhasználódott az oxigén, majd a keletkező szénmonoxid a szerencsétlen embert megölte.

a 6. kerületi nagymező utca 14. szám alatti lakásán ismeretlen körülmények között gázmérgezésben meghalt francziszky margit, 43 éves háztartásbeli.

a halálos gázmérgezésekkel kapcsolatban vizsgálat indult./mti/

-. -

15.50/a

- 28 -

Ne

bb.50. protestáns békeharcosok tanácskozása a német kérdéstről mátraházán

i/hl/a sr

1963. március 4.

a világ protestáns egyházai néhány éve született mozgalmanak, a prágai keresztyén békekonferenciának a német kérdést tanulmányozó bizottsága hétfőn, mátraházán megkezdte ülését. a konferencián tekintélyes holland, kelet- és nyugatnémet, lengyel, svájci, angol, román és amerikai protestáns lelkészek is résztvesznek, s a magyarországi protestáns egyházak is képviseltetik magukat. a tanácskozás középpontjában az a kérdés áll: hogyan segíthetik elő a népek sorsáért felelősséget érző egyházak a két német állam közeledését, a német probléma megoldását közvetlen tárgyalások útján./mti/

-. -

bb.51. megkezdődtek a fejér megyei zenei napok

i/vid/fm/a fm

1963. március 4.

vasránnap este székesfehérvárott, a megyei művelődési házában ünnepi kodály- hangversennyel nyitották meg a fejér megyei zenei napokat. a program szerint a megyeszékhelyen további két nagyobb koncertre kerül sor. ezenkívül dunaujvárosban, cecén, bicskén, kisgyónon, kápolnásnyéken és mezőfalván rendeznek hangversenyeket./mti/

-. -

bb.52. nyolcvanöt éves a salgótarjáni acélárugyár művelődési háza

i/vid/fm/a fm

1963. március 4.

fennállásának nyolcvanötödik évfordulóját ünnepli a salgótarjáni acélárugyár művelődési otthona. a jubileum alkalmából márciusban ünnepi hónapot rendeznek. március végéig északmagyarország legjobb vasas öntvényes színjátszó csoportjai vendégszerepelnek majd nógrád megyeszékhelyén./mti/

-. -

15.55/a

- 29 -

Ne

ob. 53. pécsbányán áttértek a négyműszakos termelésre - évente
tiz nappal többet pihenhetnek a bányászok

vid/te/rj

1963. március 4.

a pécsi szénbányászati tröszt üzemében új munkarendet vezetnek be az idén: a korábbi három helyett áttérnek a négyszeri műszakváltásra. az első a vasasi bánya, itt már januárban bevezették a négynegyedes termelést. eredményeként a korábbi 21 helyett a napnak mind a 24 óráját produktív termelőmunkával töltik a föld alatt.

az eredeti terv szerint a többi üzem csak az év második felében tért volna át az új rendre. a vasasról érkező jó hírek, a teljesítmények emelkedése kedvet adtak a pécsbányásoknak is a négyszeri váltásra. március 4-től már ők is így dolgoznak. a műszakok között, „némaórák”, megszűntek. hat óránként közvetlenül a munkahelyen kézből- kézbe adják szerszámaikat a dolgozók.

a négyszeri váltás alapos előkészítést kívánt a bánya vezetőitől. összpontosított, jól gépesített termelőhelyeket alakítottak ki. míg tavaly 10-12 munkahelyről került napszintre a pécsbányai szén, ezúttal 6-7 fejtésnél többre nem lesz szükség. a kézi csillézést megszüntették. a 8. szint után hétfőn a 7. szinten is megindult a földalatti személyszállítás. naponta 1300 dolgozót szállítanak menetrend szerűen az aknáktól a munkahelyig. ezzel nemcsak több kilométernyi gyalogúttól kímélik meg a bányászokat, de egészségüket is óvják. nem kell munka után fáradtan, kimelegve a huzatos vágatokban járnok és hamarabb is célhoz érnek.

a négyszeri váltás pécsbányán számos gazdasági előnyt ígér. javul a gépek kihasználási ideje, egy-egy műszak alatt dolgozónként egy mázsa többlet széntermelésre számíthatnak, csökken az önköltség stb.

a hétfői „premier”, jól sikerült. a dolgozók szívesen tértek át az új rendszerre, mivel nemcsak az üzem, de maguk is megtalálják számításukat. munkaidejük változatlanul hét óra. ebből hatot produktív munkával töltenek a szénfalon, a fennmaradó egy órát a le- és felszállásra használják. de amíg korábban a műszakidőn felül még körülbelül másfél órát töltöttek fürdéssel, öltözéssel, szerszámfelvétellel, most ez az idő a jobb szervezés következtében felére csökken. így minden egyes dolgozó műszakonként legalább 45 percet nyer. ez egy év alatt csaknem tíz teljes napnak felel meg. ennyivel többet pihenhetnek vagy tölhetnek hasznos foglalkozással. a teljesítmények növekedése pedig természetesen együtt jár majd keresetük emelkedésével./mti/

-. -

16.00/a

- 30 -

AC

bb. 54. felborult egy mozdony a rákosi állomáson

i/bc/hné/rj sr

1963. március 4.

hétfőre virradó éjszaka a rákosi állomás gurítóján egy mozdony, amelyhez 43 kocsi volt kapcsolva, az ütköző-baknak szaladt, majd a sínről kiugrott és felborult. a balesetnél senki sem sérült meg. a vizsgálat során megállapították, hogy a balesetért bankó jános mozdonyvezető a felelős, mert a szerelvényt a megengedettnél gyorsabban haladt és későn fékezett. az anyagi kár megállapítása folyamatban van./mti/

-. -

bb. 56. vigyázatlan vezetők - súlyos közlekedési balesetek

i/bc/hné sr.

1963. március 4.

a 2. kerületi bécsi ut és szépvölgyi ut kereszteződésénél tabi Mihály, egy 66-os villamos vezetője korán bezárta a gépkocsi ajtaját; emiatt greibel sarolta, 78 éves nyugdíjas leasett a járműről. súlyosan megsérült, kórházba szállították. békásmegyeren a fő utcán indokolatlanul a baloldalon vezetett egy 42-es autóbust molnár István, a 68. számú ház előtt elütötte kiss Józsefné, 22 éves budapesti lakost, aki súlyosan megsérült és kórházba került.

a 14. kerület thököly ut és szitakötő utca torkolatánál szőke István korán indította el a 7-es autóbust. vigyázatlansága miatt Jáger Lászlóné 30 éves tisztviselő leesett a kocsiról és könnyebben megsérült.

garabuczi Lajos szabálytalanul előzött az ya 09-80 rendszámú tehergépkocsival a fehér úton, s nekiütközött egy szembejövő 32-es autóbussznak. görbicz Józsefné, 31 éves és baranyai József, 52 éves utas könnyű sérülést szenvedett. kórházba szállították őket.

a marx tér 5. számú ház előtt a ca 38-40 rendszámú személygépkocsi - fékberendezése elromlott és emiatt nekiütközött a ga 11-56 rendszámú, álló autóbussznak. pető Albert, 23 éves műszerész, a személygépkocsi vezetője és csón Sándor, 38 éves műszerész könnyebben megsérült az összeütközésnél. kórházba szállították őket./mti/

-. -

16.20/a

- 31 -

AC

bb.57. két méteres hóakadályok a bakonyban - elakadtak a bányászjáratok és a távolsági autóbuszok

vid/a/ szf

1963. március 4.

hétfőre virradó éjjel veszprém megyében az óránkénti 80-100 kilométeres sebességű szél feltépte a fagyos navat, több országutat behordott és közlekedési akadályt okozott. Hétfőn a déli órákban az erős hófúvás már 24 utvonalt tett járhatatlanná. a bakonyban több helyen 2 méteres hóbuckák akadályozták a közlekedést. elakadtak a dudari bányához induló bányászjáratok is. így a reggeli műszakot 126 fővel kevesebben kezdték meg.

számos távolsági autóbusz vesztegel az országutakon. csetény és dudar között már hajnali 4 óra óta utasokkal telve várja a hómarót a bakonycsérnye-veszprém között járó autóbusz. a győri autóbusz visszfordult gézaházától és bakonyszentkirályon várja az utvonalt felszabadítását. a hétfői napon a mellékutakon majdnem teljesen megközelíthetetlené vált balatonfüred, a 11 környező utat befutta a hó, csak a balatoni főútvonalon zavar-talan a közlekedés. a hóakadályok eltávolítását megkezdték. öt hóeke és hómaró dolgozik a járhatatlan utvonalaon. /mti/

bb.59. a fővárosi fürdőigazgatóság közli

k/nbj/a cz

1963. március 4.

hogya a széchenyi fürdőt március 7-én, csütörtökön az elektromos művek által végzendő munkák miatt reggel 1/2 7 helyett délután 3 órakor nyitják meg a közönség részére. /mti/

bb.61. szerdán budapest-miskolc között is megindul a menetrend-szerű légijárat

k/nbj/a cz

1963. március 4.

hétfőn budapest és debrecen között megindult a légi közlekedés. a malév tájékoztatása szerint március 6-ától, szerdától kezdve budapest és miskolc között is járnak már menetrendszerint a malév gépek, minden munkanapon, napjában kétszer. a járat budapestről 7 óra 0 perckor, illetve 15 óra 55 perckor, miskolcra pedig 8 óra 20 perckor, illetve 16 óra 55 perckor indul. /mti/

16.35/a

- 32 -

bb 58. huszonnégy nyugdíjas agrárszakember kezd munkához tavasszal veszprém megye termelészövetkezeteiben

vid hmé-lm ká

1963. március 4.

hétfőn a hazafias népfront veszprém megyei bizottsága tanácskozássra hívta össze a megye nyugdíjas agrárszakembereit. a beszámoló alapján megállapították, hogy a nyugdíjasok már az eddigiekben is jelentős segítséget nyújtottak a termelészövetkezeteknek, számos tanácssal, hasznos kezdeményezéssel gyorsították az idényszerű munkákat. Ők szervezték meg az elmúlt évben a talajvédelmi anketokat, irányításukkal a kisz-fiatalok 30 000 hold rétét és legelőt javították meg. a mostani megbeszélésen a nyugdíjas szakemberek elhatározták, hogy a jövőben nemcsak tanácsokkal, patronálás keretében segítik a szövetkezeti gazdaságokat, hanem fél munkaidőben elvállalják a szövetkezet egy-egy üzemágának irányítását. a tanácskozáson részt vett 24 szakember április 1-től kezd meg a munkát a kijelölt termelészövetkezetben. /mti/

bb 60. a borsodi asszonyok jó munkával készülnek a nemzetközi nőnapra

vid tm-lm fm

1963. március 4.

a borsod megyei nőtanácsok a nemzetközi nőnap megünneplésére készülnek. a városokban és a községekben a nők 49 akadémiáján, 134 gazdaasszonykörben és több mint 300 különféle tanfolyamon ismertetik a nőmozgalom történetét, s az idén megrendezendő moszkvai és bukaresti nemzetközi nőkonferenciák jelentőségét. ezeken az előadásokon érdekes kezdeményezés született. az asszonyok elhatározták, hogy a júniusi moszkvai nemzetközi nőkonferencia küldötteinek borsod megye legszebb tájait és történelmi emlékeit ábrázoló színes levelezőlapokon küldenek üdvözlőt.

a megye termelészövetkezeteiben március 8. tiszteletére 124 női munkacsapat több mint 1 200 tagja versenyt indított a tavaszi mezőgazdasági munkák minél jobb elvégzésére, s vállalták, hogy szabadidejükben mind a szövetkezetekben, mind a háztáji gazdaságokban baromfit nevelnek.

március 8-án minden községben ünnepségeken emlékeznek meg a nemzetközi nőnapról. az általános iskolások maguk készítette kis ajándékokkal lepik meg édesanyjukat. az üzemekben és a vállalatoknál - többek között a Lenin kohászati művekben, a miskolci pamutfonódában és a tiszai vegyikombinátban - a férfiak virággal köszöntik majd a nődolgozókat. /mti/

16.32/a

- 33 -

bb 62. keddre és szerdára virradó éjjel öt tagban, hatalmas trailereken szállítják a közlekedési építő vállalat dombóvári uti telepéről a kiskörutra az egykori zagyva hidat

i hbj/ gg/s ki

1963. március 4.

az astoria gyalogosaluljáró építésén a villamosok és egy nyomvonalon a gépkocsik - menet a madách tér felé - már földnyelven haladnak, amely a munkagödrot harántolja át és szintje azonos a kisköru téval. a földnyelven épített villamos pályaszakaszt a hét végén kapcsolták be a kisköru villa-mosvonalába. egyidejüleg részben elterelték a gyalogosforgalmat is.

most újabb munkafázisához érkeznek az építkezés. a hét elején hid „költözik”, a kiskörutra. ezen a körülbelül 35 méter hosszú hidon - amely hosszú ideig a zagyván „teljesített szolgálatot”, - haladnak a gépjárművek a madách tér felől a kálvin tér irányába. a hidat öt tagban szállítják a közlekedési építő vállalat dombóvári uti telepéről a kiskörutra, még pedig keddre és szerdára virradó éjjel. trailereken, sokkere kü alacsonyplatós szállítókoszikon juttatják a helyszínre, a budafoki ut - petöfi hid - nagyköru - üllői ut - kálvin tér - muzeum köru utvonalon, motoros forgalmi rendörök kíséretével, mert más járművek elöl erre az időre el kell zárni a forgalmat. a hid egyes részeit tehát már előre láthatólag kedden reggel láthatják az érdeklödök. a teljes szerelési munkát szerdán szeretnék befejezni./mti /

--

bb 63. dobi istván fogadta új helsinki nagykövetünket

küm/ hmé/s sr

1963. március 4.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke fogadta kurtán sándort, hazánk új helsinki rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki a közeljövöben utazik állomáshelyére. /mti /

--

17.25/a

- 34 -

bb 64. kádár jános fogadta új moszkvai nagykövetünket

k küm hmé-lm sr

1963. március 4.

kádár jános, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, hétfőn fogadta szipka józsefet, hazánk új moszkvai rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki a közeljövöben utazik állomáshelyére./mti/

--

bb 65. tiz éves a szolnoki uttörőház

vid tr-lm fm

1963. március 4.

a szolnoki uttörőház hétfőn ünnepelte tiz éves fennállását. a népszerű ifjusági intézményben jelenleg tizennég szakkör és több szakköri csoport működik. a szakkörökben hetente csaknem ezer gyermek szorgoskodik. a legnépesebb a színjátszó-csoport, a zenekar, az ének és a balettkar. az uttörőház művészegyüttesét nemcsak a városban, hanem megyeszerte is jól ismerik és kedvelik./mti/

--

bb 66. országszerte olvad, - naponta négy-öt centivel „fogy”, a hóbunda - lassu felmelegedés, derült télbucsuztató napok

i cs/gg-lm ká

1963. március 4.

az időjárás végre kimozdult az eddigi „holtpontról”, s nálunk is megindult a hóolvadás, ami a tavasz érkezésének jelenleg legfontosabb feltétele. a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán közölték, hogy a közép-európán sokáig megült sarki eredetű hideg légtömeg legutóbb tovább mozdult délnek, s mögötte északnyugatról viszonylag enyhe tengeri légáramlás tört be, erős széllel. a viharos szél egyes vidékeken elérte a 21 méteres másodpercenkénti sebességet.

a hideg európai göca áttevődött nyugat-németország és hollandia térségébe, ahol a hétfőre virradó éjszaka ismét mínusz 10 fok alatti erős fagyok voltak. ugyanakkor a szovjetunió európai területén ismét új hideghullám csapott át: moszkva vidékéről legutóbb 25 fokos, vagy még ennél is keményebb fagyokat jelentettek a megfigyelők, az ural egyes tájain 40 fokot mutattak a hőmérők. igaz, a szovjetuniónak ezeken a területein a március téli hónapnak számít, s a 25-40 fokos fagy ilyenkor is - normális.

/folyt.köv./
17.30/a

- 35 -

ME

bb 66. /országszerte olvad....folyt./-lm

a meteorológusok szerint a tengeri levegő hozta enyhülés hatására jellemző, hogy vasárnap az alföld keleti területein 0 fokig, a duna-tisza közép plusz 2-3, a fővárosban plusz 4 és a dunántúli délnyugati vidékeken plusz 6-7 fokig melegedett fel a talajközeli légréteg. budapesten a hóbunda - elsősorban az erős párolgást okozó szél hatására - egy nap alatt öt centimétert apadt, de megindult az olvadás az ország más vidékein is. hétfőn napközben ismét plusz 3-4 fokig emelkedett a hőmérséklet országszerte, s szentgotthárdon plusz 6 fokot mértek a koradélutáni órákban. a hó olvadási és a párolgási „adagja”, hétfőn általában 4-5 centiméter volt. noha a viszonylag lassu nappali olvadást éjszaka megakasztja a fagy, egyes vidékeken - erősödött a belvizvesztély. az utakon az olvadás-fagyás váltakozása fokozza a sikosságot.

kedd hajnalban előreláthatólag minusz 4-8 fokos fagyok lesznek, a tiszántúli hómentes vidékeken azonban már csak minusz 3- minusz 6 fokig hül le a levegő. gyors felmelegedésre, vagy jelentősebb mennyiségű csapadékra egyelőre nincs kilátás. derült, csendes napok bucsuztatják a hosszú telet./mti/

--

bb 68. westsik vilmos ünneplése

vid tm-lm -cz

1963. március 4.

kedves ünnepség színhelye volt hétfőn a nyírségi mezőgazdasági kísérleti intézet központja. a homoki gazdálkodás korszerű módszereinek megteremtőjét, westsik vilmos kossuth-díjas tudóst, a magyar tudományos akadémia levelező tagját köszöntötték a kutatók, 80. születésnapja alkalmából. westsik vilmos 51 évig, 1906-tól 1957-ig vett részt a tanító, nevelő és a kutató munkában. ez idő alatt háromezer szakcikket, háromszázhusz tanulmányt, nyolc tudományos könyvet és csaknem harminc füzetet írt a homoki gazdálkodásról. munkásságára Európának csaknem minden államában felfigyeltek, könyvei ismertté váltak távolkeleten is.

a tudós meghatottan fogadta a fiatal kutatók köszöntését, akik ígéretet tettek arra, hogy tovább folytatják azt a munkát, amelynek westsik vilmos vetette meg az alapjait./mti/

--

19.12/a

- 36 -

NR

bb. 67. megkezdődtek az idei államkölcsön sorsolások - 20.5 millió forint az 1. békekölcsönre

t/kf/otp/rj

1963. március 4.

az országos takarékpénztár az idei első államkölcsön sorsolásokat március 4-én és 5-én rendezi nádor utcai művelődési termében. a sorsolásokat hétfőn délután ember istván, a sorsolási bizottság elnöke nyitotta meg.

az első napon az 1. békekölcsönt húzták: 110 000 kötvényre 20 567 600 forintot. ebből a kölcsönből a százezer forintos főnyereményen kívül öt 50 000 forintos, hét 25 000 forintos, tizenegy 10 000 forintos, és harmincnégy 5 000 forintos nagynyereményt húztak ki. a százezer forintos főnyereményt a

2623 sorozatu 386 számu

kötvény nyerte.

ötvenezer forintot nyertek:

huszonötezer forintot nyertek:

sorozat	szám	sorozat	szám
1015	549	0426	307
4067	006	1983	582
5008	864	2128	018
5117	849	2878	355
5322	411	4346	916
		5357	673
		5948	583

tizezer forintot nyertek:

sorozat	szám
1218	948
1853	173
2364	348
2521	150
2587	492
3294	204
4541	871
4625	985
4809	119
4928	514
5196	884

a nyertes kötvények beváltását március 11-én kezdik meg. a huzásokat kedden délután az 5. és a 6. békekölcsön sorsolásával folytatják./mti/

--

19-25 rj

- 37 -

NR

bb 69. időjárásjelentés

gk-lm la

1963. március 4.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. március 4-én,
hétfőn 19 órakor

mérsékltető szél

várható időjárás kedd estig:

felhőátvonulások, legfeljebb egy-két helyen futó
hózáporral. mérsékltető északi szél. nappal gyenge olvadás.
várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 0 - plusz
3 fok között./mti/

--

bb 70. filmbemutató a lengyel olvasóteremben

gk-lm la

1963. március 4.

a lengyel olvasóteremben nagy sikerrel mutatták be hétfő
este az egyik legújabb lengyel filmalkotást, a „hang a tulvi-
lágrol”, című filmet és kísérőfilmként a „krakkói jegyzetek”, -et.
/mti/

--

bb 71. várkonyi péter hangversenye a magyar sajtó házában

gk-lm la

1963. március 4.

várkonyi péter zongoraművész hétfőn este nagyszerű
hangversenyt adott a magyar sajtó háza péterfi istván kamara-
termében. a fiatal művész műsorán beethoven e-dur szonátája,
smetana, debussy, chopin egy-egy etűdje, végül liszt h-moll
szonátája szerepelt. ez a műsor része annak a repertoárnak,
amellyel várkonyi péter a prágai tavasz nemzetközi zongora-
versenyen vesz részt./mti/

--

20.40/a

- 38 -

- Vége -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume u. 6-7. Telefon: 156-400, 350-600

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. március 5.

bb 1. negyvenöt ezer új véradó - 8000 egészségügyi előadást
tartott a vöröskereszt budapesten egy év alatt

i ni/gk/s sr

1963. március 5.

összegezték a vöröskereszt budapesti szervezeteinek
mult évi eredményeit. a jó munka bizonyítékának mindenekelőtt
azt tekintik, hogy a vöröskereszt - a kórházak, klinikák igényei
alapján összeállított véradó-toborzási tervét jelentősen
túlteljesítve - az elmúlt évben 45 ezer új véradót szervezett a
fővárosban. említést érdemel az is, hogy már valamennyi budapesti
kerület bekapcsolódott a térités nélküli véradó napok szerve-
zésébe. ilyen kiszállásos vérvételre 170 esetben került sor,
az elmúlt évben több mint ezer többszörös véradót tüntettek ki
oklevéllel vagy jelvényvel.

az üzemekben a „ mintaszervezet, „ cím elnyeréséért indított
mozgalom lendíti előbbre a vöröskereszt munkáját. feltételei
közé tartozik az üzemszervezet egészségügyi helyzetének javítása,
a dolgozók egészségkultúrális nevelése, a segítségnyújtás
családi problémáik megoldásában. eddig 41 budapesti üzemnek
van vöröskeresztes mintaszervezete, újabb 17 csoport pedig
most pályázik erre a címre.

a budapesti vöröskereszt-szervezetek szociális tevékenysé-
ge is figyelemre méltó. gondoskodásuk kiterjed a veszélyez-
tetett környezetben élő gyermekekre, meglátogatják a
nevelőszülőkhöz kihelyezett állami gondozott fiatalokat, külön-
böző intézményeket patronálnak. a fővárosi tanács gyermekvédelmi
csoportja az ipari tanuló otthonokból kikerült 60, volt állami
gondozott fiatalok patronálására kérte fel a vöröskereszt
szervezeteket. ezt a feladatot sok szeretettel és felelős-
séggel végzik az aktivisták.

az egészségügyi felvilágosítást a fővárosban kialakított
egységes népművelési program alapján végzik a vöröskereszt
szervezetei. a mult évben több mint nyolcezer előadást tartottak,
számos helyen orvosbrigádok közreműködésével. felhasználják a
vetítést is, különösen a forgalmasabb helyeken. a nyugati-
pályaudvar utazó közönségéből például huszonezren
nézték meg az ott forgatott egészségügyi filmeket, a keleti
pályaudvar gyermek-várótermében folyamatosan működik dia-
vetítő automata./mti/

--

- 1 -

Ne